

2017 m. rugsėjo 21 d., Vilnius

EIGE pranešimas žiniasklaidai

Švietimas – raktas į stereotipų laužymą

Su lytimi susiję iššūkiai švietimo sistemoje yra kliūtis spartesniam ekonominiam augimui ir geresnėms karjeros galimybėms, ypač moterims. Vienas iš pagrindinių iššūkių – mergaitės ir berniukai mokymosi kryptis yra linkę rinktis pagal tradicinį lyčių vaidmenų visuomenėje supratimą. Tai viena iš naujo Europos lyčių lygybės instituto (EIGE) atlikto tyrimo išvadų.

Lietuvoje vyrai dominuoja kompiuterijos (87,5 %) ir inžinerijos (83,1 %) studijų kryptyse, o moterys dažniau įgyja socialinės gerovės (81,6 %) ar sveikatos priežiūros (74,7 %) išsilavinimą. Panaši tendencija pastebima ir kitose Europos Sąjungos (ES) šalyse.

„Situacija nesikeis tol, kol jauni žmonės, jų mokytojai ir tėvai nepadrąsins mergaičių ir berniukų rinktis labiau netipiškas sritis, pavyzdžiui, STEM (mokslo, technologijų, inžinerijos, matematikos) specialybes mergaitėms ir švietimo ar socialinės gerovės – berniukams. Mokyklos klasė turėtų būti ta aplinka, kuri meta iššūkį lyčių stereotipams ir juos laužo. Deja, dažniausiai yra atvirkščiai: mokykloje stiprinamas tradicinis suvokimas apie tai, ką mergaitės ir berniukai gali ar turi daryti, taip ribojant jų potencialą“, – sako Virginija Langbakk, EIGE vadovė.

Lyčių skirtys aukštajame moksle persiduoda ir į darbo rinką. Iš 20-ies populiariausių specialybių ES tik penkiose išlaikomas lyčių balansas (bent 40/60 santykis) tarp vyrų ir moterų.

Receptas ekonominiam augimui

EIGE tyrimo duomenimis, lyčių nelygybės STEM srityse sumažinimas atneštų reikšmingos naudos ne tik moterims, bet ir visai ES ekonomikai. Skaičiuojama, kad iki 2050 m. bendrasis vidaus produktas (BVP) vienam gyventojui papildomai išaugtų 3 % (820 mlrd. eurų) ir sukurtų papildomas 1.2 mln. darbo vietų.

Lyginant ES šalis, Baltijos valstybės kaip ir kitos Rytų ir Vidurio Europos šalys turi geresnį lyčių lygybės balansą STEM sektoriuje nei kitos valstybės narės. Lietuvoje moterys sudaro 30 % mokslo ir inžinerijos specialistų, kai intervalas ES šalyse šioje srityje svyruoja nuo

didžiausio lyčių skirtumo Liuksemburge (20 %) iki mažiausio Latvijoje (44 %). Tačiau ir čia dėl įsitvirtinusių lyčių stereotipų moterys netenka galimybės pretenduoti į gerai apmokamas ir saugias darbo vietas.

„Lyčių skirtis yra didelis iššūkis visai ekonomikai. Pavyzdžiui, iki 2025 m. Lietuva susidurs su 21 % siekiančiu papildomu darbuotojų poreikiu informacinių ir ryšių technologijų srityje. Tai sektorius, kuriame sparčiai auga talentingų žmonių paklausa, tačiau jei STEM ir toliau bus laikoma vyrų sritimi, Lietuva išnaudos tik pusę jos potencialo“, – pažymi V. Langbakk.

EIGE tyrimas skatina politikos formuotojus pradėti kovoti su lyčių stereotipais kuo ankstyvesniame amžiuje. Vienas iš būdų tai daryti – lyčių stereotipus eliminuojančios mokymo medžiagos ir mokymų pedagogams šia tema organizavimas. Taip pat švietimo sistema turi populiarinti STEM dalykus tarp mergaičių ir moterų bei skatinti visus moksleivius ir studentus laužyti lyčių stereotipus renkantis karjeros kryptį.

Europos lyčių lygybės institutas (EIGE) yra ES žinių centras lyčių lygybės klausimais. Suteikdamas ekspertines įžvalgas, palyginamus bei patikimus duomenis, EIGE padeda politikos formuotojams ir įvairioms institucijoms siekti, kad būtų užtikrinama lygybė tarp moterų ir vyrų ES ir už jos ribų.

Daugiau informacijos: Lina Salanauskaitė, lina.salanauskaite@eige.europa.eu